

Така робота сприяє усвідомленому ставленню до різних типів текстів, а також спонукає до будови власних висловлювань.

Отже, для успішної реалізації навчальних завдань у процесі вивчення теми «Прислівник» ми запроваджували наявні активні методи навчання, що стимулюють позитивну мотивацію роботи та забезпечують розумову і мовленнєву активність. Оптимальними, на наш погляд, є навчально-пізнавальні завдання і вправи чотирьох типів: на збагачення й активізацію словникового запасу; на засвоєння граматичної категорії прислівника; на визначення синтаксичної ролі прислівника; вправи трансформаційного характеру, а також конструктивні завдання, а саме, перекази і твори-описи зовнішності людини та процесу праці

Література:

1. Бондаренко Н. Комунікативна методика роботи з текстом / Н. Бондаренко // Дивослово, 2007. – № 2. – С. 15-13.
2. Донченко Т. Інтеграція системно-описового, функціонально-стилістичного і комунікативно-діяльнісного підходів до вивчення української мови / Т. Донченко, В. Луценко // Українська мова і література в США, ліцеях, гімназіях, колегіумах. – 2005. – № 3. – С. 38-40.
3. Капинос В. И. Развитие речи: теория и практика обучения. V-VII классы / В. И. Капинос, Н. Н. Сергеева, М. С. Соловейчук. – М. : Просвещение, 1991. – 195 с.
4. Кожухар К. С. Туницька М. В. Українська мова і література. Підручник для VII класу / К. С. Кожухар, М. В. Туницька. – К. : Ştiinţa, 2012. – 157 с.
5. Курикулум з української мови і літератури (V-IX класи). – Кишинів, 2010.
6. Пентиліок М. Концепція когнітивної методики навчання української мови / М. Пентиліок, А. Нікітіна, О. Горюшкіна // Дивослово. – 2004. – № 8. – С. 17-20.
7. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям / В. О. Сухомлинський // Вибрані педагогічні твори: В 5-ти т. – К., 1976. – Т. 2. – С. 419-656.

**PECULIAR PROBLEMS OF TRANSLATION AND ANALYSIS
OF A BELLETRISTIC TEXT**

Олена Четверікова
к. філол. н., доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

The translation of a belletristic text is a complex process considered the most challenging form of translation (I. V. Korunets, T. Stephen). It deals not only with bilingual, but also with cultural and social transference of information, including emotional text background. The primary aim of such translation is to enable the target reader understand a translated text, the way it was created by an author and transmit his ideas and views through various images in the perspective of some epoch with its historical and cultural peculiarities.

Perfect translation presupposes precise analysis of the translated text. We may observe several similarities between text translation and text-analysis, which presuppose re-creation and deep penetration into a source text; being aware of all the possible relationships existing in its original and translated variants.

Belletristic text translators investigate not only the culture and history of the corresponding countries during some definite periods of time depicted in a literary piece, they have to master typical communication patterns, have good educational background and excellent grasp of both the mother tongue and the foreign language.

Specialized training including methodical knowledge to acknowledge typical problems of belletristic text translation and analysis are also very important. The structural differences between languages, including those that bear significant lexical and syntactical resemblances,

divergences in the grammatical structures require the translator to comprehend, rearrange, and displace the linguistic features of the source text. The problem of translation equivalence is closely connected with the stylistic aspect of translation. We will not reach the required level of equivalence if some stylistic peculiarities of the source text are somehow neglected. Full translation adequacy implies as an obligatory component the adequacy of style, the right choice of stylistic means and devices of the target language to be used for those observed in the source text. The figurative-emotional impact of a belletristic text on the reader becomes its distinctive feature. It is achieved by means of different stylistic devices and expressive means, beginning from epithet and metaphor up to different syntactic constructions [3, p. 263-265].

The main task of a belletristic text is to exercise artistic communication. Writers not simply describe «the depicted reality», but represent some personal insight about the reality by describing a fictitious world. Belletristic texts are primarily addressed to receivers who have a specific expectation determined by their literary experience, and a certain command of the literary code. As a rule, such texts are represented in the written form, although sometimes we see orally presented texts, such as fairy tales, which are also treated as belletristic [4, p.13-15].

The authors of belletristic texts use various methods to make their images look true to life and unforgettable. It is very important to decipher the role of the individual author's style, which presents the selection of words and phrases and simultaneously shows the way the author organizes words and phrases into sentences, paragraphs, chapters and texts. The style of a writer «depends partly on his own personality but largely on what he has to say and what his purposes are» [1, p. 6].

In the row of belletristic texts we find a prolific overflow of genres and trends: from lyrical or romantic to comic and satiric; from realistic to bizarre and marginal; from tender or subtle to cynical; from epic to incidental and trivial; from naturalistic to mysterious and imaginary. Writers cannot become masters being trivial and typical. They create their own world and express individual experience.

Artistic writing possesses special uniqueness from the author's arrangements of the linguistic elements in a belletristic text. The belletristic literature presents a conglomerate of poetry, drama and prose fiction across many centuries. The language of emotive prose is extremely diverse. Most of the books contain the author's speech and the speech of characters. The author's speech serves to characterize, illuminate and embellish. The speech of characters is just the reflection of people's natural communication, which is presented by means of the imitation of colloquial speech. The language of drama also presents the stylization of the colloquial speech, which is at once the instrument for rendering information and the effective means for the description of the characters. The most distinctive feature of the language of poetry is its elevation. In the poetic matrix, we observe pietisms, barbarisms, obsolete words, original tropes, inverted word order, different repetitions and parallel constructions [3, p. 271].

As the function of the belletristic style is cognitive – aesthetic, the general aim of belletristic text translation unites rendering both aesthetic and cognitive information. When translating a piece of literary work, we take into consideration its narrative type and do whatever is possible to reconstruct the national traditions of this type.

Translators usually possess different degree of comprehension of a belletristic text consequently, we often come across different translated versions of one and the same original variant. This, in particular, is characteristic of poetic texts. Situational factors may not be of great significance in intercultural literary communication but they do play an important part in literary translation because they convey culture-specific characteristics of both the source and the target situation.

It is even said that literary works are harder to translate than to compose for the original composition is the art of choosing the exactly right word or expression, and includes the option of changing and modification as deemed appropriate, whereas the art of literary belletristic translation is the art of choosing among a set of possible compromises. The translation of literary prose is different from literary creativity because its existence depends on the existence of an object of translation, a work to be translated. However, it is not always possible to sketch a separate borderline in the real literary procedure between prose-translation and all creative literature [6, p. 98]. In his multiple task, the translator performs as a decoder, appreciator, critic, encoder and creator of a belletristic text.

To perform excellent translation of a belletristic text, the translator must have good imagination to be able to bring together different elements of the content, or actualize the inherent in the source text properties. The meaning of a literary text is composed of not only the direct printed information. Much is to be imagined and supposed.

Before translating the whole text we should make the analyses of its content. By «*content*» we mean the reference of the text to objects and phenomena in the extra-linguistic reality, which could as easily be a fictitious world as the real world. This reference is expressed mainly by the semantic information contained in the lexical and grammatical structures, used in the text. These structures complement each other, reduce each others' ambiguity, and together form a coherent context. The amount of information verbalized in a text includes not only denotative but also connotative information. Certain connotations are a part of every speaker's communicative knowledge, whether he speaks the standard language or some particular regional or social dialect. Connotations, such as these, must be considered to be part of the "linguistic competence" of sender and receiver. Other connotations, can only "work" if the translators know particular social, political, regional or cultural background of the described material [1, p. 8-9].

The level of explicitness varies according to text type and text function. If the information on the internal situation is hidden in certain elements of a belletristic text, such as in proper names, regional or social dialects (e.g. *Bernard Shaw «Pygmalion», Oscar Wilde «The Importance of Being Earnest»*), it is often extremely difficult to transmit it to the target text, because in such a text it is often not appropriate to use substitutions, explanatory translations or footnotes.

In fictional texts, mimic expressions or gestures can only be reproduced in author's speech. In the speech of characters, this is done partly by the selection of particular verbal elements, especially those representing supra-segmental features in writing (e.g. *punctuation, dash, bold type*). The analysis of non-verbal text elements usually carries some information about the text composition (e.g. *paragraph markers*), lexis (e.g. *facial expressions which suggest an ironic meaning*), and supra-segmental features (e.g. *shortened lines in a poem*).

Non-verbal text elements are culture-specific. Within the framework of a translation analysis, we have to find out which of the non-verbal elements of the source text can be preserved in translation and which have to be adapted to the norms and conventions of the target culture. A particular the name, which is intended to have a positive connotation in the source culture, may be associated with a negative value in the target culture [2, p. 153].

The translator should be very careful when dealing with two different cultures and languages. He has to transform a foreign picture of the world into something both new and comprehensible for the target reader. This narrow way between the achievable and the impossible represents the core of poetic translation with its most important function of intellectual communication [5, p.77].

The intercultural task of translation lies in the necessity to lose as little in the course of translation of the original cultural authenticity, as possible and mostly preserve the information of intercultural value. When meaning the preservation of the aesthetic information in the translated text variant, we presuppose the adequate reconstruction of the imagery of the source text, as a system, into the target culture by target language means and literary traditions. Translation techniques used in belletristic texts also include intuition, as well as rational and emotional evaluation of the original text. In the course of pre-translation analysis we consider the difference between the source and target languages, cultural incompatibility, personal preferences etc. But primarily, the translator has to reconstruct the complex system of imagery which means that the resulting text must present a piece of literary art according to the criteria of the target language and culture.

Speaking about a belletristic text, we say it is loaded aesthetically when it successfully transacts the author's ideas, which in their linguistic embodiment, become significant to the addressee [3, p. 259]. In literary translation, aesthetic properties appear as the result of restructuration of the artistic image presented in the original text. The translator has to preserve not only the linguistically relevant information, but the row of images, presented in the text. Not denying formal correspondence, the priorities should be centered on the image reproduction. Image perception and translation are greatly based on linguistic and general background knowledge with the involvement of person's imagination. The ignorance or irrelevance of the background knowledge may cause false reception and ill semantic reproduction.

Consequently, the aesthetic experience of a translator here will be very important. It is grounded in his seeing of himself in the textual work of art, so that the translation occurs between the original text message and the translator's concerns.

Culture-bound words are generally rendered in the borrowing language through transcription, transliteration and calque translation: Lexical substitutions can be used to have proper impact upon the receptor. For example, the title of the novel «*Theatre*» by W. S. Maugham is translated as «*Людодії*». This translation calls specific associations with a Ukrainian reader, conveying the main feature of the characters.

Speaking names pose a special problem. At first we translate the word that underlies the source language proper name into the target language, and then naturalize the translated word back into a new source language proper name – but normally only when the character's name is not yet well-known. For example, the names of characters in the novels by E. Waugh and A. Huxley are translated as: *Miles Malpractice* – *Злопрактикис*, *Mr. Chatterbox* – *м-р Таратор*, *Mr. Slum* – *м-р Хлам*. However, sometimes, personal name connotations are lost (*Mr. Murdstone in Dickens' David Copperfield* – *містер Мердстоун*). In case of such a loss, some translators explain such a fact in the footnotes.

To make a conclusion we must say that a literary work is a complex cultural artifact. Consequently, translators should possess broad and deep knowledge of traditions in the translating language and culture and be aware of practical strategies of translation. A translator of English literature should not be only proficient in translation, but learned in literary traditions, capable of imitating and assessing English texts, knowledgeable in translation traditions both in past and present cultures. He should possess self-consciousness and self-criticism, as well as be ready to explain his stylistic preferences.

Література:

1. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз / Л. П. Єфімов // Учбово-методичний посібник. – Вінниця : «Нова книга», 2004. – 240 с.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 448 с.

3. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 512 с.
4. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Для студентів перекладацьких факультетів вищих навчальних заходів / Т. Є. Некряч, Ю. П. Чала. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2008. – 200 с.
5. Thomas Stephen Using Translation to Overcome Cross-Cultural Pragmatic Failure / Stephen Thomas // New Comparison. – № 8. – 1989. – P. 75-84.
6. Md. Ziaul Haque Translating Literary Prose: Problems and Solutions Vol. 2, No. 6; 2012 ISSN 1923-869X E-ISSN 1923-8703 Published by Canadian Center of Science and Education 97 – P.98. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academia.edu/9894763/>

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ В СИСТЕМІ МИСТЕЦТВ

Ольга Шикиринська

к.філол.н.

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Сучасна теорія літературної компаративістики виділяє чотири основних вектора її предмета як дисципліни: генетична контактологія, порівняльна типологія, імагологія і література в системі мистецтв [3]. Основу літературознавчих міждисциплінарних студій становить вивчення взаємодії літератури з іншими видами мистецтва. Результат органічного поєднання у творі різних семіотичних рядів позначається за допомогою сформульованого в другій половині ХХ ст. поняття «інтермедіальності», яке згодом виділилося в самостійну область досліджень. Першими роботами, присвяченими вивченню літератури в системі мистецтв, стали дослідження зарубіжних (Оскар Вальцель (Oscar Walzel), Арнольд Хаузер (Arnold Hauser), Освальд Шпенглер (Oswald Spengler), Йенс Шретер (Jens Shröter), російських і українських теоретиків літератури (Михайло Алексєєв, Олександр Білецький, Дмитро Наливайко, Іван Франко, Ірина Хангельдієва, Кіра Шахова й ін.). Міждисциплінарні студії розкриваються на перетині гуманітарних дисциплін: філології, мистецтвознавства, філософії та культурології.

Теорія інтермедіальності передбачає вивчення смислової і образної взаємодії різних видів мистецтва в тексті художнього твору. Вона виступає як особливий спосіб текстуальної організації і як специфічна методологія. Феномен інтермедіальності полягає в розширенні можливостей інтерпретації літературного твору не тільки за допомогою літературознавчого інструментарію, але й мистецтвознавчої термінології. Теорія синтезу мистецтв заклала фундамент вітчизняної літературознавчої компаративістики, оскільки виявлення міжхудожніх і міжлітературних («генетико-контактних») зв'язків було предметом перших порівняльних студій: (Олександр Білецький «Франко і індійська література» (1956), Микола Конрад «Захід і Схід» (1972), Григорій Вервес «Польська література і Україна» (1985), Дмитро Наливайко «Спільність і своєрідність: українська література в контексті європейського літературного процесу» (1988)) і лягло в основу досліджень ХХІ століття (Дмитро Затонський «Модернізм і постмодернізм. Думки про одвічне коловороті витончених і незграбних мистецтв» (2001), Людмила Грицик «Українська компаративістика: концептуальні проєкції» (2010) та ін.). Таким чином, є всі підстави стверджувати, що методологія інтермедіальних досліджень укорінена в літературознавчу герменевтики компаративних студій.

Поява в останні десятиліття великої кількості статей і дисертацій, пов'язаних з дослідженням літературно-художніх взаємодій різних епох без чіткої методологічної парадигми обумовлює актуальність цього дослідження. Мета статті полягає у